

Vergaderjaar 1988–1989

20 854

Wijziging van de Organisatiewet Sociale Verzekering en enkele andere sociale verzekeringswetten tot invoering van een sociaal-fiscaal nummer, nadere regeling van het gegevensverkeer tussen verzekerde, werkgever en uitvoeringsorgaan en aanpassing van de geheimhoudingsbepalingen (invoering sociaal-fiscaal nummer)

Nr. 9

EINDVERSLAG

Vastgesteld 23 november 1988

Na kennisneming van de memorie van antwoord (nr. 6) en van de, op verzoek van de commissie gegeven nadere inlichtingen (20 854, nr. 7) zijn in de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ nog vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Onder het voorbehoud dat de regering deze tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

De leden van de C.D.A.-fractie waren de regering erkentelijk voor het feit, dat zij in staat bleek een uitvoerige memorie van antwoord op het voorlopig verslag over het onderhavige wetsvoorstel in korte tijd op te stellen.

Op een groot aantal vragen en opmerkingen van deze leden is min of meer uitvoerig ingegaan. Op enkele echter niet. Deze leden zagen daarin aanleiding de niet beantwoorde vragen en opmerkingen in dit eindverslag te herhalen en tevens om, waar nodig, op een aantal punten uit de memorie van antwoord te reageren.

De regering geeft te kennen de suggestie van de leden van de C.D.A.-fractie overwogen te hebben, namelijk dat personen, die geen sociaal-fiscaal nummer hebben niet van rechtswege verzekerd kunnen zijn ten einde een sluitend systeem tegen oneigenlijk gebruik en misbruik op te kunnen stellen. Er is voor gekozen hiertoe vooralsnog niet over te gaan. Deze leden waren benieuwd naar de overwegingen om deze suggestie nu niet in het voorliggende wetsvoorstel op te nemen. Moesten zij uit de gekozen formulering afleiden, dat de regering er op dit moment bij dit wetsvoorstel niet toe wil overgaan, maar dat zij voornemens is deze gedachte de komende jaren wel te zullen uitwerken? Wat deze leden betreft behoeft een koppeling tussen registratie en verzekering het handhaven van het basisprincipe van het huidige sociale verzekeringsstelsel, namelijk dat men van rechtswege verzekerd is, niet in de weg te staan. Zij drongen er bij de regering op aan deze gedachte nader te overwegen.

De leden van de C.D.A.-fractie zouden het op prijs stellen, indien de regering alsnog in staat zou zijn een beschouwing te geven over de vraag hoe de verschillende registraties en bestanden binnen het circuit van de

¹ Samenstelling:

Leden: Nypels (D66), Weijers (CDA), Kraaijeveld-Wouters (CDA), voorzitter, Beckers-de Bruijn (PPR), Spieker (PvdA), Moor (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), onder-voorzitter, Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Groenman (D66), Oomen-Ruijten (CDA), Ter Veld (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Linschoten (VVD), Alders (PvdA), Kamp (VVD), Nijhuis (VVD), Leijnse (PvdA), Doelman-Pel (CDA), G. Terpstra (CDA), Van Gelder (PvdA), De Leeuw (CDA), Biesheuvel (CDA).

Plv. leden: Tommel (D66), Wolters (CDA), B. de Vries (CDA), Van Es (PSP), Worrell (PvdA), Kok (PvdA), Van Iersel (CDA), Hageman (PvdA), Korthals (VVD), Engwirda (D66), De Kok (CDA), Van der Vlies (SGP), Melkert (PvdA), De Grave (VVD), Wöltgens (PvdA), Franssen (VVD), Schutte (GPV), Knol (PvdA), Paulis (CDA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Vliegthart (PvdA), Tuinstra (CDA), Leerling (RPF).

sociale zekerheid en daarbuiten zich in de toekomst tot elkaar zullen verhouden en waar de onderlinge grenzen liggen. Hierbij ware ook te betrekken de gedachte van de regering, verwoord in de memorie van antwoord, om in de toekomst integratie van de verschillende gegevensstromen te bewerkstelligen en te verbeteren, ten einde administratieve lasten voor werkgevers en betrokken instellingen te verminderen. Waaraan wordt concreet gedacht en waarom is dat een proces voor de toekomst? Hierbij ware ook de ontwikkeling naar de CPSV te betrekken. Enige integratie van de berichtenstroom en gegevensverzameling zou bij de invoering van dit wetsvoorstel, naar de opvatting van deze leden, waar mogelijk, gerealiseerd moeten kunnen worden. Onder andere betreft dat de gedachte, waarvoor zij eerder een suggestie gaven, namelijk om de verklaring loonbelasting en de verklaring sociale verzekering zodanig te uniformeren, dat met de invulling van één formulier (met doorslagen) volstaan zou kunnen worden.

Tot teleurstelling van deze leden moesten zij lezen dat de gedachte onderschreven wordt, maar dat het niet gelukt was tijdig hierover overeenstemming te bereiken. Tussen wie moet er overeenstemming worden bereikt, zo vroegen deze leden. Waar vindt over zoiets besluitvorming plaats en waarin moet dat worden vastgelegd? Wat zijn de problemen om de genoemde gedachte nog niet te kunnen realiseren? Graag kregen deze leden door de regering suggesties aangereikt van mogelijkheden om zulks alsnog op korte termijn te kunnen realiseren.

Deze leden constateerden dat de regering summier is ingegaan op hun afweging om de invoering van de verplichting voor de verzekerde om, indien de verzekerde het bericht, bedoeld in artikel 23, vierde lid, niet binnen de in dat lid genoemde periode heeft ontvangen, hiervan schriftelijk mededeling te doen aan de bedrijfsvereniging als onwenselijk te beschouwen, mede gezien de daarop van toepassing zijnde strafbepaling. Deze leden vonden niet dat van iedere verzekerde verwacht mag worden dat hij rekening houdt met het feit dat hij binnen de in dit artikellid genoemde periode een bericht dient te ontvangen en op basis daarvan de verplichting heeft te reageren.

Deze leden onderschreven op zichzelf het standpunt van de regering dat een verplichting opleggen zonder dat daar een sanctie tegenover staat vanuit wetstechnisch oogpunt onlogisch is. Zij meenden dan ook dat deze bepaling in heroverweging genomen zou moeten worden. Zij vroegen, of een zwaardere sanctie in de richting van de werkgever niet eenzelfde afdoende effect zou kunnen hebben (artikel 50 d, tweede lid jo. artikel 52 Organisatiewet Sociale Verzekering).

Zij betreurden, dat de regering op deze laatste suggestie niet is ingegaan en nodigden haar uit dat alsnog te doen. Vooralsnog bleven de leden op hun standpunt staan.

De gedachte van de leden van de C.D.A.-fractie om het tijdstip van verstrekking van het zogenaamde statenbericht in de wet op te nemen kwam de regering als redelijk voor. Op grond van praktische redenen wordt besloten om dat echter toch niet te doen, vooral vanwege een mogelijk meer frequente verstrekking er van aan bepaalde groepen. Voor dit argument konden deze leden begrip opbrengen, maar zou naar hun mening de opname van een «minimumformule», bij voorbeeld «ten minste één keer per jaar een statenoverzicht uiterlijk in het derde kwartaal», niet in de weg behoeven te staan. Zij pleitten daar dan ook voor.

De leden van de C.D.A.-fractie waren verheugd te vernemen, dat er voor de invoering van de verzekerdenadministratie blijkbaar geen technische en administratief-organisatorische problemen meer zijn, maar dat slechts de relatie tussen de invoeringsdatum en de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel als probleem resteert. Hun eerder gestelde vragen hadden betrekking op de tekst van de memorie van toelichting op dit

punt, die weergeeft dat nog niet alle met de verzekerdenadministratie samenhangende problemen tot een oplossing zijn gebracht. Blijkbaar is die mededeling in de memorie van toelichting dus een loos bericht. Ten overvloede wellicht stelden zij alsnog de vraag of de invoering van de verzekerdenadministratie geen problemen meer oproept voor in het bijzonder de minder geautomatiseerde en dus kleinere bedrijven. Zij behielden op dit punt hun zorg.

Ingenomen waren deze leden tevens met de mededeling van de regering dat de verificatie van de persoonsgegevens door de belastingdienst (tijdelijk tot 1994) steeds tijdig en met behulp van actuele bestanden zal plaatsvinden. Zij waren echter benieuwd naar een weergave van de methode die er blijkbaar toe moet leiden dat de foutenmarge van ten minste 10% ongedaan wordt gemaakt, die in het gegevensbestand van de belastingdienst aanwezig is volgens eerdere ervaringen van de bedrijfsverenigingen met het genoemde gegevensbestand. Daarover zijn blijkbaar afspraken gemaakt tussen de Federatie van Bedrijfsverenigingen en de belastingdienst.

De leden van de C.D.A.-fractie konden zich in hoofdlijnen vinden in de beschouwing van de regering over de relatie van het sociaal-fiscaal nummer en het GBA. Zij wezen er echter met nadruk op dat de inbreng van deze leden in het voorlopig verslag nogal onzorgvuldig in de memorie van antwoord is weergegeven. Daardoor zou de indruk kunnen ontstaan, dat deze leden het als een gevaar ervaren indien het sociaal-fiscaal nummer als een meer algemeen persoonsnummer zou gaan fungeren.

Deze terminologie hanteert echter de regering zelf in de memorie van antwoord en deze leden voegden daarentegen juist het aspect van de mogelijkheid om dit nummer te gaan hanteren daaraan toe. Dit tegen de achtergrond van hun opvatting dat het A-nummer van het GBA en het sofinummer hetzelfde nummer zou moeten zijn. Niet op lange termijn, maar indien mogelijk bij de invoering van het GBA. Graag vernamen zij hiervoor de opvatting van de regering, gelet op de noodzaak om een snelle en sluitende verificatie van persoonsgegevens mogelijk te maken. Nog afgezien van de vraag, of dit uiteindelijk in één algemeen persoonsnummer zou moeten uitmonden.

Ten aanzien van de relatie met de Wet persoonsregistraties bleven de leden van de C.D.A.-fractie hechten aan een inwerkingtreding van de onderhavige wet. Uit de m.v.t. meenden zij op te kunnen maken, dat ook de regering deze opvatting is toegedaan. Indien dat onverhoopt niet tot de mogelijkheden behoort en de invoering van het sofi-nummer per 1 januari 1989 wel mogelijk is, dan vroegen zij zich af, of de uitvoeringsorganisaties voldoende rechtstitels aanwezig kunnen achten om aan de invoering van de verzekerdenadministratie en het sofi-nummer te kunnen werken.

De leden van de C.D.A.-fractie waren de regering erkentelijk voor de toezegging om ontwerp-algemene maatregelen van bestuur aan de Tweede Kamer voor te leggen, die de gevallen regelen waarin en de wijze waarop in ieder geval door het ene orgaan aan het andere gegevens dienen te worden verstrekt. Deze leden lieten daaraan echter de vraag vooraf gaan, of dit aspect niet zodanig belangrijk is, dat het eigenlijk onderdeel van de wet zelf zou moeten zijn. Daarop vernamen zij graag de zienswijze van de regering.

Dezelfde vraag stelden deze leden met betrekking tot de algemene maatregel van bestuur die een bepaling zal bevatten over de gevallen waarin ontheffing van het geheimhoudingsverbod kan worden verleend ten behoeve van het wetenschappelijk onderzoek en de statistiek. Moet dit niet in de wet zelf worden opgenomen? En indien het toch een algemene maatregel van bestuur zou moeten zijn dan stemden zij er mee in deze in ontwerp vóór de inwerkingtreding te kunnen beoordelen.

Wordt overigens door het wetsvoorstel of anderszins in alle gevallen waarin dat wordt verondersteld, ook een individuele privacytoets gewaarborgd?

De leden van de C.D.A.-fractie onderschreven op zichzelf de noodzaak om het verstrekken door uitvoeringsorganen aan elkaar van gegevens uit eigen beweging per geval moet worden beoordeeld, dat de privacytoets in de privacyreglementen van de uitvoeringsorganen beschreven moet worden. Twee vragen resteerden. De eerste is de vraag, of alle uitvoeringsorganen inmiddels een privacyreglement hebben en de tweede vraag is op welke manier de noodzaak tot het streven naar uniformiteit vorm zou kunnen krijgen.

De leden van de C.D.A.-fractie stelden met instemming vast, dat de veronderstelling, dat de invoering van het sofi-nummer op korte termijn een aanzienlijke besparing aan menskracht en kosten oplevert, in de memorie van antwoord enigszins wordt gerelativeerd.

Tot slot wilden de leden van de C.D.A.-fractie graag vernemen waarom voor de gegevensverstrekking aan het CBS een afzonderlijke bepaling is opgenomen en waarom derhalve geen aansluiting kan worden gezocht bij artikel 50g, derde lid Organisatiewet Sociale Verzekering respectievelijk artikel 21 derde lid Wet op de Sociale Verzekeringsbank.

De leden van de P.v.d.A.-fractie deelden de opvatting van het kabinet dat het sofi-nummer van belang is voor het goed functioneren van de verzekerdenadministratie en zij onderschreven daarbij volledig, dat daarbij de rechten van de burger met betrekking tot de privacy goed moet zijn beschermd. Wat zijn nu precies de ontwikkelingen op het gebied van de inrichting van de verzekerdenadministratie die tot de vertraagde totstandkoming van dit wetsvoorstel aanleiding zijn geweest? Het voorontwerp is immers op 8 december 1986 ter advisering voorgelegd aan de SVr.

Moet thans worden aangenomen dat alle opmerkingen van uit de uitvoeringsorganisatie zijn verwerkt?

En waarom, zo vroegen deze leden verder, is het advies met betrekking tot het sofi-nummer van de commissie voor de toetsing van de wetgevingsprojecten (commissie-Hirsch Ballin) pas op 15 november jl. naar de Kamer gezonden? Het was deze leden opgevallen dat in het rapport van de commissie-Hirsch Ballin ook nog wordt gerefereerd aan artikel 67 AWR met betrekking tot de ministeriële ontheffing inzake het verstrekken van inlichtingen.

Hoewel de commissie-Hirsch Ballin er van uitging dat de WPR al in augustus 1988 het Staatsblad zou hebben bereikt, merkt zij toch op dat hier van een lacune sprake zou kunnen zijn. Zou de huidige redactie van artikel 67, tweede lid AWR kunnen betekenen dat de geheimhoudingsbepalingen (50i) van de «Fi-kant» minder stringent zijn geregeld dan voor de «So-kant»? Is het kabinet alsnog voornemens een wijziging in de AWR voor te stellen, bij voorbeeld conform het destijds verworpen amendement-Van Nieuwenhoven (18 789, nr. 8) werd voorgesteld het gebruik van het Fi-nummer te beperken tot het in het wetsvoorstel genoemde werkgebied.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden na lezing van de antwoorden nog enkele vragen met betrekking tot degenen die in de verzekerdenadministratie zouden worden opgenomen. Niet-uitkeringsgerechtigden worden slechts op basis van een arbeidsverhouding, die verzekeringsplicht meebrengt, opgenomen, aldus de memorie van antwoord, en mensen die nog nooit gewerkt hebben, zullen pas op het moment dat zij gaan werken in een arbeidsverhouding die verzekeringsplicht meebrengt, worden opgenomen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie zagen hier een probleem. Vrouwen die bij voorbeeld werkzaam zijn als alpha-hulp zullen dus niet in de verzeker-

denadministratie worden opgenomen, zo veronderstelden deze leden, maar indien zij in hun arbeidsverleden – voorafgaand aan een arbeidsverhouding die wel verzekeringsplicht met zich meebrengt – een aantal jaren als alpha-hulp hebben gewerkt, bij voorbeeld gedurende 10 uur per week op twee dagen, behoort deze periode toch – conform artikel 42, derde lid – wel tot het «arbeidsverleden». Wanneer dan de verzekerdenadministratie wordt benut voor het «bewijzen» van het arbeidsverleden ontstaat een probleem. De leden van de P.v.d.A.-fractie zagen hierover graag een nadere uiteenzetting.

De leden vroegen dit te meer waar kennelijk wel het voornemen bestaat het sofi-nummer ook te benutten binnen de ABW, de IOAW en de IOAZ. Hoe zou een sofi-nummer voor deze wetten kunnen uitwerken ten aanzien van hen die nooit in een dienstverband waarbij verzekeringsplicht behoort gewerkt hebben.

De leden van de P.v.d.A.-fractie verzochten het kabinet ook diepgaander in te gaan op hun vragen met betrekking tot de plaats en de functie van de verzekerdenadministratie in het kader van het vrije verkeer van werknemers binnen de EG. Juist voor het kunnen berekenen van verzekerde tijdvakken bij bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid en dergelijke, zou, zo meenden zij, de verzekerdenadministratie een bijdrage kunnen leveren. Grensarbeiders uit ons omringende landen zouden bij een goede afstemming van de verzekerdenadministratie toch zeker belang kunnen hebben. Deze leden hadden vooral naar de afstemming gevraagd omdat zij de indruk hebben dat de «verrekening van uitkeringen» ten aanzien van eurowerkers tussen andere landen van de Europese Gemeenschap soms aanzienlijk sneller verloopt dan tussen de Nederlandse uitvoeringsorganisatie en de buitenlandse uitvoeringsorganisatie.

Kan worden medegedeeld hoe thans voor eurowerkers en grensarbeiders de informatieverschaffing tussen de diverse uitkeringsorganisaties in de EG-landen verloopt?

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of, nu een geïntegreerde berichtenstroom nog niet tot stand is gekomen, in werkelijkheid de voordelen van het geïntegreerde sofi-nummer niet voor een deel is weggevallen.

Hoe staat het met de pogingen hierover overeenstemming te bereiken? Wanneer denkt de stuurgroep integratie berichtenverkeer haar werkzaamheden te kunnen afronden?

Naar aanleiding van de memorie van antwoord vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie of de werknemer – waarom is eigenlijk gekozen voor het begrip verzekerde? – ook op enigerlei wijze aansprakelijk kan worden gesteld voor een onjuiste informatieverstrekking door de werkgever. Wordt hij geacht het registratiebericht of het statusoverzicht te toetsen? Wordt overigens bij de registratie van het arbeidsverleden van verzekerde het aantal uren dat per week gewerkt wordt bedoeld met «het arbeidspatroon» of gaat het hierbij slechts om het «meer of minder dan 8 uur in dienstverband» staan?

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen voorts waarom het noodzakelijk is dat de invulling van de verzekerdenadministratie op de eerst dag van januari van enig jaar zou moeten aanvangen. Is een ander moment voor de start in de loop van 1989 – bij voorbeeld op 1 april – niet even zo goed mogelijk?

Een randvoorwaarde is de realisatie van de verificatie zowel bij de gemeentelijke bevolkingsadministratie als ook bij de rijksbelastingdienst.

Het GBA-systeem zal pas in 1994 volledig in gebruik zijn, tot zolang zal verificatie plaats moeten vinden door middel van de registratie bij de rijksbelastingdienst.

Kan worden ingegaan op de opmerkingen van uit het ministerie van Binnenlandse Zaken waar gewezen wordt op het vermoedelijk niet meer

financieel mee willen werken vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan het verwijs- en identificatiebestand («zie Binnenlands Bestuur» 21 oktober 1988).

Is het voorts waar dat dit op het GBA vooruitlopende bestand niet van belang is voor de verificatie bij het sofi-nummer? De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden een reactie op hun vragen hierover gemist in zowel de memorie van antwoord als in de nadere informatie met betrekking tot de behandeling van onderhavig wetsvoorstel.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of het in de bedoeling ligt onderzoek te verrichten naar eventuele privacy-problemen met betrekking tot het fiscale nummer.

De beantwoording van vragen van de D66-fractieleden met betrekking tot het al dan niet kunnen voorkomen van het gebruik van het sofi-nummer voor andere doeleinden dan voor belasting- en premieheffing had de leden van de P.v.d.A.-fractie niet gerustgesteld.

Zij erkenden dat ander gebruik niet conform de wet zal zijn, maar op welke wijze wordt daarop controle uitgeoefend?

Kan nader worden meegedeeld waarom alleen het plaatsen in het Staatsblad van 1 januari 1989 voldoende wordt geacht voor het in werking treden van de onderhavige wet op 1 januari 1989 en niet het in werking treden van die paragrafen die van belang zijn in relatie tot de onderhavige wet? Het grote belang van de WPR voor de invoering van het sofi-nummer werd terecht in de memorie van antwoord nog eens benadrukt, zo stelden de P.v.d.A.-leden. In welk stadium verkeert overigens het vaststellen van het privacy-reglement voor de uitvoeringsorganisatie?

Het rapport van de Rekenkamer met betrekking tot de computerbeveiliging bij diverse ministeries gaf de leden van de P.v.d.A.-fractie weinig reden tot optimisme. Maar, zo gaven zij grif toe, het is zeer wel mogelijk dat de sociale zekerheidsuitvoeringsorganisatie zich hierbij in positieve zin zullen onderscheiden van de rijksoverheid.

Kan aan de hand van de toetsingsnormen die door de Rekenkamer voor de overheid zijn gehanteerd worden medegedeeld in welke mate de beveiliging goed is geregeld?

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden het op prijs dat de Kamer in staat zou worden gesteld voor uitvaardiging van de algemene maatregelen van bestuur op grond van artikel 50g en 50h kennis te kunnen nemen. Zij hadden hierover wel een nota van wijziging verwacht, waarbij bij voorbeeld een 30-dagen procedure in de wet zou zijn vastgelegd. Is de staatssecretaris bereid deze wijziging in het wetsvoorstel op te nemen?

De leden van de P.v.d.A.-fractie meenden – zoals zij al eerder hadden gesteld – dat de ruime algemene ontheffingsbevoegdheid in de AWR met betrekking tot de gegevensverstrekking ook behoren te worden ingeperkt. Het leek hun geen goede zaak dat de Fi-kant zoveel ruimer is geregeld dan de SO-kant.

De leden van de P.v.d.A.-fractie wilden nader onderbouwd hebben waarom het uitgangspunt in de nota van 23 januari 1985 (18 838, nrs. 1 en 2) dat het sofi-nummer buiten de sociale zekerheids- en fiscale sfeer geen toepassing zal hebben nu lijkt te kunnen worden verlaten, bij voorbeeld voor onderzoeksdoeleinden.

De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden nader ingelicht willen worden over de «werkverzwaring gedurende enige tijd». Dit te meer waar het kennelijk niet mogelijk is voor de uitvoeringsorganisatie andere grote aspecten gelijktijdig uit te voeren.

Moet uit de extra kosten voor 1989 en 1990 worden begrepen dat in beide jaren enige tientallen mensjaren aan automatiseringsdeskundigen zal moeten worden ingezet?

De leden van de V.V.D.-fractie bedankten de staatssecretaris voor de aan de overige fracties gegeven antwoorden op de door de leden van de V.V.D.-fractie gestelde vragen. Zij konden overigens wel hun instemming betuigen met de beantwoording.

Zij hadden er vertrouwen in dat door middel van deze wetgeving het misbruik en oneigenlijk gebruik kan worden tegengegaan.

De leden van de D66-fractie zegden de regering dank voor de beantwoording van hun vragen in de memorie van antwoord. Zij waren daarover meer tevreden dan andere leden van de commissie. Dat wil overigens niet zeggen dat zij op alle punten van kritiek en twijfel thans waren overtuigd. Op dit moment wilden zij zich beperken tot het stellen van nog enkele aanvullende vragen.

Allereerst vroegen zij – na kennisneming van het advies van de commissie-Hirsch Ballin – om een reactie op het pleidooi van de commissie om ook de op artikel 67 van de Algemene Wet Rijksbelastingen te maken uitzonderingen bij wet te regelen, overeenkomstig als dit gebeurt in het onderhavig wetsvoorstel. Wordt zulks overwogen?

Voorts behielden deze leden hun twijfel of een verder geautomatiseerd systeem niet een verdere detaillering van de sociale zekerheid mogelijk maakt. Hun vrees daarvoor was eerder toegenomen door het in paragraaf 2.1 van de memorie van antwoord gestelde dat «bij de Toeslagenwet een beter inzicht ontstaat in de inkomenspositie van uitkeringsgerechtigden».

Naar aanleiding van het in paragraaf 2.1 van de memorie van antwoord gestelde vroegen de leden van de D66-fractie op welke manier een toekomstige overdracht van gegevens omtrent het arbeidsverleden van ambtenaren, bij eventuele opnemings in het verzekerdenbestand van de WW, zal geschieden. Inderdaad worden die gegevens thans wel geregistreerd in verband met de overheidspensioenwetten, maar de overdraagbaarheid daarvan is toch, juist met het oog op de privacy en dergelijke beperkt? Zal daarvoor te zijner tijd een afzonderlijke wettelijke bepaling nodig zijn?

Deze leden waren allerminst overtuigd door het antwoord van de regering op hun voorstel om werkgevers in principe zelf de benodigde gegevens te laten inzenden naar de bedrijfsverenigingen. Wel hadden deze leden begrip voor de omschreven praktische bezwaren tegen omzetting van het uitgangspunt, maar zij waren er niet gerust op dat er geen druk op werknemers zal ontstaan om «niet lastig te doen» en ook bij eventuele bezwaren de gegevens via de werkgever door te spelen. Wil de regering nog eens uiteenzetten op welke wijze de privacy in dit geval precies gewaarborgd is?

Als reactie op het in paragraaf 2.3 van de memorie van antwoord gestelde dat het sofi-nummer geen gecodeerde, inhoudelijke informatie bevat deelden deze leden mee zeer aan dat uitgangspunt – zij waren daar inderdaad van uitgegaan – te hechten. Zij veronderstelden dat geen voornemens bestaan om in het sofi-nummer op enig moment wel dusdanig informatie op te nemen. Zij konden echter voorstellen dat wettelijk wordt uitgesloten dat het sofi-nummer inhoudelijke, gecodeerde informatie over personen zou mogen bevatten.

De leden van de D66-fractie waren ook niet gerustgesteld dat het sofi-nummer door werkgevers niet in andere administraties dan uitsluitend voor de opgave van gegevens aan de belastingdienst en de uitvoeringsorganen sociale verzekeringen zou worden gebruikt. Grotere bedrijven hebben inderdaad in veel gevallen een geautomatiseerde personeelsadministratie, waar met andere registratienummers wordt gewerkt. Maar indien een bedrijf thans nog zo'n registratiesysteem moet opzetten, is het niet onlogisch om daarbij uit te gaan van een inmiddels wettelijk geregeld nummer. Zal in de voorlichting aan de werkgevers er op worden gewezen dat dit niet is toegestaan?

De leden van de D66-fractie werden vervolgens graag ingelicht over de in deze paragraaf vermelde zelfregulering. Waaruit bestaat die, en op welke manier zijn de kennelijk gestelde regels kenbaar?

De leden van de D66-fractie vroegen ook op welke termijn zij de algemene maatregel van bestuur, waarin nader wordt aangegeven op grond van welke voorwaarden de minister ontheffing verleent van geheimhoudingsbepalingen in verband met onder meer wetenschappelijk onderzoek (artikel 50g), kan worden tegemoet gezien?

De leden van de fractie van de S.G.P. dankten de minister voor de beantwoording van de vragen die zij in het voorlopig verslag hadden gesteld. De memorie van antwoord gaf deze leden echter aanleiding tot het stellen van enkele vragen. Met betrekking tot artikel 50g derde lid waren de leden van de S.G.P.-fractie het met de minister eens dat in sommige onderzoeken (bij voorbeeld naar het zwarte circuit) ontheffing van het in artikel 50g eerste lid vervatte verbod noodzakelijk kan zijn. Is het in het kader van de bescherming van de privacy echter niet beter te verdedigen om van dat verbod alleen onderzoek dat door of in opdracht van de overheid gedaan wordt, uit te zonderen? Is het niet mogelijk dat voor ander onderzoek de Tweede Kamer in de gelegenheid wordt gesteld om zich over de wenselijkheid van dat onderzoek uit te spreken? De laatste zin van artikel 50g derde lid luidt: «Bij algemene maatregel van bestuur kunnen hierover nadere regels worden gesteld». Is de redactie: «Bij algemene maatregel van bestuur worden hierover nadere regels gesteld» niet wenselijker? Naar aanleiding van recente berichten over een «virus» dat in automatiseringssystemen in Amerika was binnengedrongen, wilden deze leden enkele vragen stellen, hoewel die niet in directe relatie staan met de invoering van het sofi-nummer. Hoe kwetsbaar zijn de verzekerdenadministraties van de organen van de sociale verzekeringen? Is daarnaar onderzoek gedaan? Zullen er voldoende beveiligingen worden aangebracht? Welke gevolgen kan besmetting met zo'n virus hebben voor deze administraties?

De leden van de fractie van de S.G.P. wilden meer duidelijkheid over de beveiliging van de verzekerdenadministraties. Recent is een rapport van de Algemene Rekenkamer verschenen, waaruit blijkt dat de beveiliging van de geautomatiseerde systemen bij de ministeries veel te wensen overlaat. Graag wilden deze leden een reactie op de conclusies van dit rapport van de minister in verband met de invoering van het sofi-nummer. Is er door de organen op het gebied van de sociale zekerheid een deugdelijke analyse gemaakt van eventuele risico's en de beveiliging, met inbegrip van de kosten daarvan? Is het beveiligingssysteem ook door onafhankelijke deskundigen getoetst? Hoe wordt verzekerd dat ook in de toekomst een adequaat beveiligingsbeleid gevoerd blijft worden? Bij de rijksbelastingdienst bleek dat een adequate risicoafweging ontbreekt. Is het niet noodzakelijk dat eerst het beveiligingssysteem bij de rijksbelastingdienst voldoende wordt verbeterd voordat het sofi-nummer wordt ingevoerd? Is anders, door de koppeling met de belastingdienst, de beveiliging van de gegevens onder het sofi-nummer twijfelachtig? Geldt ook in dit geval niet het gezegde dat de kracht van een ketting bepaald wordt door de zwakste schakel? Ook vroegen de leden van de S.G.P.-fractie zich af of het niet noodzakelijk is dat computerkraken strafbaar wordt gesteld voordat de invoering van het sofi-nummer plaatsvindt.

De telefoon vervult, aldus de memorie van antwoord een portiersfunctie. Personen die in het systeem willen binnendringen, worden direct geïdentificeerd. De leden van de fractie van de S.G.P. wilden op dit punt meer duidelijkheid. Op welke wijze wordt de betreffende persoon geïdentificeerd? Kan via de telefoon onderscheid worden gemaakt tussen legale en illegale gebruikers? Kunnen personen die de betreffende telefoon-

nummers en toegangscode te weten zijn gekomen, de portiersfunctie van de telefoon omzeilen?

In de memorie van antwoordt schrijft de minister: «Overigens dient er op te worden gewezen dat de beveiliging van de gegevens een taak is van de uitvoeringsorganen sociale verzekeringen die de bestanden beheren». Naar aanleiding hiervan wilden de leden van de fractie van de S.G.P. weten wie en in welke mate politiek verantwoordelijk is voor de beveiliging van de geautomatiseerde verzekerdenadministraties?

Het bevreemdde het lid van de P.S.P.-fractie zeer, dat de staatssecretaris in de memorie van antwoord de invoering van het sofi-nummer loskoppelt van de mate van complexiteit in de sociale regelgeving (blz. 3). De memorie van toelichting (blz. 1) begint zelfs met de constatering, dat het aantal regelingen sterk is uitgebreid en verfijnder is geworden. Daarom had het hier aan het woord zijnde lid in het voorlopig verslag gewezen op de noodzaak om complexe regelgeving te vermijden dan wel te vereenvoudigen. De vraag waarom het sofi-nummer nu eigenlijk ingevoerd moet worden was haar nu onduidelijk geworden, omdat de staatssecretaris elk oorzakelijk verband met de ingewikkelde sociale zekerheid ontkent in de memorie van antwoord. Nu is opeens het grote aantal mensen, dat op de een of andere manier met het sociale zekerheidsstelsel te maken heeft gekregen de beweegreden voor de invoering van het sofi-nummer. Wat is de administratieve noodzaak voor het invoeren van een sofi-nummer, indien er veel gebruikers zijn?

Overigens noemt de staatssecretaris zelf de nieuwe Werkloosheidswet, die met het arbeidsverleden als criterium, het sofi-nummer noodzakelijk maakt. Met andere woorden: doordat de nieuwe werkloosheidswetgeving in een bepaald opzicht ingewikkelder is geworden dan de oude wetgeving, is volgens de staatssecretaris een sofi-nummer onontbeerlijker geworden. Voor dit lid was de vraag nog steeds niet beantwoord waarom Nederland niet langer zonder sofi-nummer kan. Zij achtte de beantwoording van groot belang in verband met de kwalijke neveneffecten op het gebied van de bedreiging van de persoonlijke levenssfeer door het sofi-nummer. Zij vroeg nogmaals om beantwoording van deze voor de hand liggende vraag.

In de memorie van antwoord stelt de staatssecretaris, dat sofi-nummer en A-nummer naast elkaar zullen functioneren. Daarmee waren de bedenkingen bij dit lid niet weggenomen. Zeker omdat de staatssecretaris niet uitsluit, dat beide nummers op den duur samengevoegd zullen worden. De stap naar een algemeen persoonsnummer wordt dan wel degelijk zeer klein. In dit verband wees dit lid nog op het onderzoek, dat het ministerie van Binnenlandse Zaken op het moment uitvoert over de vraag in hoeverre de bestaande nummersystemen in gebruik bij de overheid kunnen worden geconverteerd in één nummersysteem. (20 800, VIII, nr. 3 blz. 118).

Daarnaast handhaafde zij haar kritiek op het eenzijdige karakter van de wetgeving. Vooral waar het de vermeende fraudebestrijding betreft maakte zij bezwaar tegen de impliciete bevestiging van een helaas steeds algemener idee, dat in de sociale zekerheid op grote schaal gefraudeerd wordt. Dit wetsvoorstel draagt beslist niet bij aan een eerlijker beeld van de uitkeringsgerechtigden. De schattingen, waarop de staatssecretaris zich baseert achtte zij op zijn minst voorbarig.

Meer specifiek merkte zij op, dat in dit wetsvoorstel geregeld wordt, dat de werknemer de betreffende gegevens moet controleren bij de werkgever. Deze feitelijke «controleplicht» achtte zij ongewenst, te meer daar deze gesanctioneerd wordt, indien niet goed uitgevoerd. De verantwoordelijkheid voor de juistheid van de gegevens wordt onterecht op de

werknemers geschoven. Dit lid vroeg de staatssecretaris van dit voorgestelde onderdeel af te zien.

De voorzitter van de commissie,
Wolters

De griffier van de commissie,
Van der Windt